

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. พระครูปลัดธงชัย ปุณฺณชโย   ผู้อำนวยการโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1
2. อาจารย์สมจิตร เสาร์ศรีจันทร์   ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1
3. อาจารย์จินดา จิโน   ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1

ภาคผนวก ข

ตัวอย่าง

คู่มือการใช้ชุดการสอนสำหรับครูพระ
เรื่อง เบญจศีลและเบญจธรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

คู่มือการใช้ชุดการสอนสำหรับครูพระ เรื่อง เบญจศีลและเบญจธรรม

1. จุดประสงค์ของชุดการสอน

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารชุดการสอนสำหรับครูพระที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเรื่องเบญจศีลและเบญจธรรม ใช้สอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดประสงค์ของชุดการสอนดังนี้

1. เพื่อเป็นคู่มือช่วยสอนของครูพระที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสอนเบญจศีลเบญจธรรมสำหรับครูพระที่สอนในโรงเรียน

ประถมศึกษาบนพื้นที่สูง

2. คำแนะนำก่อนใช้ชุดการสอน

1. ครูควรศึกษาชุดการสอนให้ครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี
2. จัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสอนในแต่ละแผนล่วงหน้าทุกครั้ง

3. คำแนะนำระหว่างใช้ชุดการสอน

1. ครูเป็นผู้สังเกตและควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
2. ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนในขณะทำกิจกรรม
3. ครูสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมบางอย่างให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนได้
4. เมื่อดำเนินการสอนเสร็จแต่ละแผนครูควรมีการประเมินนักเรียนทุกครั้ง
5. เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นครูควรบันทึกการสอนท้ายแผนทุกครั้งเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน

4. คำแนะนำหลังใช้ชุดการสอน

1. เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นครูควรให้คำแนะนำในการปรับปรุงชุดการสอน
2. ตรวจสอบและเก็บรักษาแผนการจัดการเรียนรู้และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในชุดการสอนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและครบเพื่อใช้ในคราวต่อไป

5.ชุดการสอนประกอบด้วยชุดการสอนย่อยจำนวน 5 ชุดๆละ 2 แผนรวมจำนวน 10 แผนแต่ละแผนประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ชุดการสอนเรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม

ชุดการสอนย่อยที่ 1 เรื่อง เบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ 1.1เรื่องเบญจศีล และเบญจศีลข้อที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ 1.2 เรื่อง เบญจธรรมและเบญจธรรมข้อที่ 1

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เบญจศีลและเบญจศีลข้อที่ 1เรื่อง การงดเว้นจากการเบียดเบียนชีวิตประกอบด้วย

1.1.1แผนการจัดการเรียนรู้ 1 เรื่องเบญจศีลและเบญจศีลข้อที่ 1 จำนวน 1
แผน

1.1.2แถบข้อความ จำนวน6ข้อความ ได้แก่ แถบหมวด เบญจศีล จำนวน 6 ข้อความ ประกอบด้วย ชื่อหมวดเบญจศีล เบญจศีลข้อที่ 1 เบญจศีลข้อที่ 2 เบญจศีลข้อที่ 3 เบญจศีลข้อที่ 4 เบญจศีลข้อที่ 5

1.1.3ใบความรู้ที่ 1 เรื่องเบญจศีล

1.1.4 ใบความรู้ที่ 2 เรื่องเบญจศีลข้อที่ 1 เรื่อง การงดเว้นจากการเบียดเบียน
ชีวิตผู้อื่น

1.1.5กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ ภาพการทำทารุณกรรมเด็ก/การทำทารุณกรรม
สัตว์ จากหนังสือพิมพ์

1.1.6ใบงานที่ 1 แบบสรุปความรู้เรื่องเบญจศีลข้อที่ 1

1.1.7 ใบงานที่ 2 เขียนพฤติกรรมการละเมิดศีลข้อที่ 1 ที่ผ่านมานักเรียน
และเขียนสัญญาว่าจะไม่ละเมิดอีก

1.1.8 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการปฏิบัติตนละเมิดศีลข้อที่ 1
ในชั้นเรียน

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เบญจธรรมและเบญจธรรมข้อที่ 1
ความเมตตากรุณา ประกอบด้วย

1.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องเบญจธรรมและเบญจธรรมข้อที่ 1
จำนวน 1 แผน

1.2.2 แลบบัตรข้อความ จำนวน 6 ข้อความ ได้แก่ แลบบัตรข้อความจำนวน 6 ข้อความ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ชื่อหมวดเบญจธรรม เบญจธรรมข้อที่ 1 เบญจธรรมข้อที่ 2 เบญจธรรมข้อที่ 3 เบญจธรรมข้อที่ 4 เบญจธรรมข้อที่ 5

1.2.3 ตัวอย่างบุคคลในชุมชนที่นักเรียนชื่นชอบ

1.2.4 ใบความรู้ที่ 3 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 1 ความเมตตากรุณา

1.2.5 ใบงานที่ 3 แบบบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนที่เกี่ยวกับความเมตตากรุณา

1.2.6 กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ สื่อวีดิทัศน์เรื่องพระสุวรรณสามผู้บำเพ็ญเมตตาบารมี เป็นสื่อมัลติมีเดีย

1.2.7 แบบบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติตนในชั้นเรียน

ชุดการสอนย่อยที่ 2 เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ 2.1 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ 2.2 เรื่อง เบญจธรรมข้อที่ 2

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น ประกอบด้วย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องเบญจศีล 2 จำนวน 1 แผน

2.1.2 กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ ข่าวการลักขโมยหรือการปล้นชิงทรัพย์สินผู้อื่น

จากหนังสือพิมพ์

2.1.3 ใบความรู้ที่ 4 เรื่องเบญจศีล 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น

ผู้อื่น

2.1.4 ใบงานที่ 4 การวิเคราะห์ข่าวการละเมิดผิดเบญจศีลข้อที่ 2

2.1.5 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2.1.6 แบบบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติตนในชั้นเรียน

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต ประกอบด้วย

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 2 จำนวน 1 แผน

2.2.2 บัตรภาพการประกอบอาชีพ จำนวน 4 อาชีพ คือ อาชีพครู ตำรวจ ข้าราชการ และหมอ

2.2.3 กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ สื่อวีดิทัศน์เรื่องวิถีชีวิตกะเหรี่ยงบ้านวัดจันทร์

เป็นสื่อมัลติมีเดีย

- 2.2.4 ใบความรู้ที่ 5 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต
- 2.2.5 ใบงานที่ 5 ใบสรุปความหมาย เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต
- 2.2.6 ใบงานที่ 6 เรื่องความเรียง ฉันจะประกอบอาชีพสุจริตในอนาคตได้อย่างไร

ชุดการสอนย่อยที่ 3 เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ 3.1 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ 3.2 เรื่อง เบญจธรรมข้อที่ 3

- 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 3 การงดเว้นจากการประพฤติดินในกาม ประกอบด้วย
- 3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องเบญจศีลข้อที่ 3 จำนวน 1 แผน
- 3.1.2 ใบความรู้ที่ 7 เรื่องการงดเว้นจากการประพฤติดินในกาม
- 3.1.3 ใบงานที่ 7 แบบสรุปเรื่องการงดเว้นจากการประพฤติดินในกาม
- 3.1.4 กรณีตัวอย่างที่ใช้คือสื่อวีดิทัศน์การคิดเชื้อเอตส์จากการมีเพศสัมพันธ์

เป็นสื่อมัลติมีเดีย

- 3.1.5 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 3.1.6 แบบฝึกหัด
- 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เบญจธรรมข้อที่ 3 การสำรวมระวังในกาม
- 3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 3 การสำรวมระวังในกามจำนวน 1 แผน

- 3.2.2 ใบความรู้ที่ 8 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 3 การสำรวมระวังในกาม
- 3.2.3 ใบงานที่ 8 แบบสรุปเรื่องการสำรวมระวังในกาม
- 3.2.4 ใบงานที่ 9 วาดภาพครอบครัวในฝันของฉัน
- 3.2.5 กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ ภาพข่าวคู่สมรสหรือภาพการแต่งงานที่ถูกต้อง

ตามจารีตประเพณี จากหนังสือพิมพ์

ชุดการสอนย่อยที่ 4 เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้ 4.1 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้ 4.2 เรื่อง เเบบจรรยาข๑ที่ 4

4.1แผนการจัดการเรียนรู๑ที่ 7 เรื่องเบญจศีลข๑ที่ 4 เรื่อง การงดเว๑นจากการพูดเท็จ
ประกอบด้วย

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู๑ที่ 7 เรื่องเบญจธรรมข๑ที่ 4การงดเว๑นจากการ
พูดเท็จ จ๑นวน 1 แผน

4.1.2 ใบความรู๑ที่ 9 เรื่องเบญจศีลข๑ที่ 4 การงดเว๑นจากการพูดเท็จ

4.1.3 ใบงานที่ 10 การสร๑ปความรู๑ เรื่องเบญจศีลข๑ที่ 4การงดเว๑นจากการ
พูดเท็จ

4.1.4แบบส๑งเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในห๑องเรียน

4.1.5 กรณีตัวอย่างที่ใ้ คือ ส๑ว๑ดิท๑ศน๑การ๑นเรื่องเด็กเลี้ยงแกะเป็นส๑ม๑ล

ต๑ม๑เด๑ย

4.2 แผนการจัดการเรียนรู๑8 เรื่องเบญจธรรมข๑ที่ 4การมีส๑จจะ ประกอบด้วย

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู๑ที่ 8 เรื่องเบญจธรรมข๑ที่ 4 จ๑นวน 1 แผน

4.2.2 ใบความรู๑ที่ 10 เรื่องเบญจธรรมข๑ที่ 4 การมีส๑จจะ

4.2.3 ใบงานที่ 11 แบบสร๑ปความรู๑เรื่องเบญจธรรมข๑ที่ 4 การมีส๑จจะ

4.2.4นิทานหรือเรื่องเล๑าที่แสดงถึงควมมีส๑จจะ

4.2.5 หนังสืออน๑วโกวาทหรือค๑าสุภาย๑ต

4.2.6 กรณีตัวอย่างที่ใ้คือ ส๑ว๑ดิท๑ศน๑เรื่องพระว๑ธ๑ร๑บ๑น๑ต๑ผู้บ๑าเพ๑ญ๑ส๑จ

จ๑บารมี ส๑ม๑ลต๑ม๑เด๑ย

ชุดการสอนย๑ยที่ 5 เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรมข๑ที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู๑ 5.1เรื่อง เเบบจศีลข๑ที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู๑ 5.2 เรื่อง เเบบจธรรมข๑ที่ 5

5.1 แผนการจัดการเรียนรู๑ 9 เเบบจศีลข๑ที่5เรื่องการงดเว๑นจากการด๑ม๑สุร๑หรือ
ส๑งม๑น๑มา ประกอบด้วย

5.1.1 แผนการจัดการเรียนรู๑ที่ 9เบญจศีลข๑ที่5 เรื่องการงดเว๑นจากการด๑ม๑
สุร๑หรือส๑งม๑น๑มาจ๑นวน 1 แผน

5.1.2 ใบความรู๑ที่ 11 เรื่องเบญจศีลข๑ที่ 5 เรื่องการงดเว๑นจากการด๑ม๑สุร๑
หรือส๑งม๑น๑มา

5.1.3 ใบงานที่ 12 แบบสรุปเบญจศีลข้อที่ 5 เรื่องการงดเว้นจากการดื่มสุรา หรือสิ่งมึนเมา

5.1.4 กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ สื่อวีดิทัศน์โฆษณาการเลิกเหล้า เลิกบุหรี่ จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ(สสส.) เป็นสื่อมัลติมีเดีย

5.1.5 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

5.2 แผนการจัดการเรียนรู้ 10 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 5 การมีสติรอบคอบ ประกอบด้วย

5.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 5 การมีสติรอบคอบ จำนวน 1 แผน

5.2.2 ใบความรู้ที่ 12 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 5

5.2.3 ใบงานที่ 13 ใบสรุปความรู้ เรื่อง เบญจธรรมข้อที่ 5 การมีสติรอบคอบ

5.2.4 ใบงานที่ 14 การวิเคราะห์เหตุการณ์จากข่าวเรื่องความประมาท

5.2.5 เพลงดังดอกไม้บาน

5.2.5 กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ สื่อวีดิทัศน์บุคคลที่ได้รับอุบัติเหตุเพราะความประมาทเป็นสื่อมัลติมีเดีย

5.2.5 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้

ชุดการสอนย่อยที่ 1 เรื่อง เเบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 1
เรื่อง เเบญจศีลและเบญจศีล ข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนชีวิตผู้อื่น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ไขปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของเบญจศีลและความหมายของ เเบญจศีลข้อที่ 1 ได้
2. บอกโทษของการผิดเบญจศีลและเบญจศีลข้อที่ 1 ได้
3. ปฏิบัติตนโดยไม่เบียดเบียนเพื่อน ขณะอยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
4. เขียนพฤติกรรมการละเมิดเบญจศีลข้อที่ 1 ของนักเรียนที่ผ่านมา และเขียนสัญญาจะไม่

ละเมิดเบญจศีลข้อที่ 1 ได้

สาระสำคัญ

ศีล เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตมนุษย์ ให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนชีวิต นับได้ว่าเป็นหลักประกันทางด้านชีวิต ทำให้มนุษย์ไม่มีการเบียดเบียนชีวิตกันก่อให้เกิดความสงบสุขแก่สังคม

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและองค์ประกอบของเบญจศีลและเบญจศีลข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนชีวิตผู้อื่น
2. โทษของการเบียดเบียนชีวิต เช่น ทำทารุณกรรมเด็กและการทำทารุณกรรมสัตว์

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูพูดคุยและถามนักเรียนว่านักเรียนเคยกล่าวคำขอคิดจากพระสงฆ์หรือไม่ และถามนักเรียนว่าศิลปินที่นักเรียนสมทานนั้น มีกี่ชื่อ อะไรบ้าง
2. จากนั้นครูได้นำแถบข้อความที่ครูสร้างขึ้น มี 2 หมวด คือ หมวดเบญจศิลป์ และหมวดเบญจธรรม โดยคละกันไว้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันแยกหมวดหมู่ของเบญจศิลป์และเบญจธรรม

ขั้นสอน

1. หลังจากที่ครูให้นักเรียนช่วยกันแยกแยะหมวดของเบญจศิลป์และเบญจธรรมเรียบร้อยแล้ว
2. ครูถามนักเรียนว่าทั้งสองหมวดเหมือนกันและต่างกันอย่างไร
3. ครูแจกใบความรู้เรื่องเบญจศิลป์ให้นักเรียนสรุปลงในใบงานที่ 1
4. ครูได้นำภาพข่าว การทำทารุณกรรมเด็ก/การทำทารุณกรรมสัตว์ จากหนังสือพิมพ์
5. หลังจากที่นักเรียนดูภาพเหตุการณ์ต่างๆเสร็จแล้วครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเชื่อมโยงหรือเปรียบเทียบเรื่องราวในภาพว่าเข้ากับเบญจศิลป์ข้อไหน
6. หลังจากที่นักเรียนเชื่อมโยงจากภาพที่ได้ดูและนำไปเทียบได้กับหลักเบญจศิลป์ข้อที่ 1 เรื่องการงดเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่น เรียบร้อยแล้ว ครูแจกใบความรู้เรื่องศิลป์ข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่น ให้นักเรียนศึกษาและตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่ได้อ่าน
7. ครูแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนเขียนพฤติกรรมที่เคยผิดเบญจศิลป์ข้อที่ 1 และเขียนโทษของการทำสิ่งนั้นและเขียนสัญญาว่าจะไม่กระทำให้ละเมิดผิดศิลป์อีก
8. ครูหาอาสาสมัครให้ออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง ให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่ได้ฟัง
9. ให้นักเรียนทุกคนนำใบงานไปติดที่บอร์ดหน้าห้องครูสุ่มอ่านให้นักเรียนฟัง พร้อมแสดงความชื่นชม
10. ครูนำสาระที่นักเรียนเขียนสัญญาไว้ในใบงานแต่ละคน มาบอกกับนักเรียนว่าครูจะสังเกตพฤติกรรมตามคำมั่นสัญญาทั้งที่ขณะอยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเป็นเวลาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ และจะให้คะแนนลงในแบบบันทึกที่ติดไว้ใต้ครู พร้อมให้นักเรียนช่วยกันดูพฤติกรรมและตักเตือนกันเพื่อที่จะให้สมาชิกในห้องเรียนของเราเป็นคนดี และก็จะส่งผลให้ห้องเรียนของเรามีความสุข และถ้าเราค่อยๆทำไปชีวิตของทุกคนก็จะมีมีความสุข

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของเบญจศิลป์ลงในใบงาน
2. เขียนพฤติกรรมที่แสดงถึงการผิดเบญจศิลป์ข้อที่ 1 ที่เคยพบและเขียนโทษของการทำสิ่งนั้น

สื่อการเรียนรู้/แหล่งข้อมูล

1. กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ ภาพการทำทารุณกรรมเด็ก/การทำทารุณกรรมสัตว์ จากหนังสือพิมพ์
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องเบญจศีล และใบความรู้ที่ 2 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 1
3. ใบงานที่ 1 เรื่องเบญจศีล และใบงานที่ 2 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 1
4. แลปข้อความ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2
2. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนระหว่างเรียน

เครื่องมือ

1. ใบงานที่ 1 /ใบงานที่ 2
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในห้องเรียน

เกณฑ์การประเมิน

1 นักเรียนร้อยละ 70 สามารถเขียนพฤติกรรมการละเมิดเบญจศีลข้อที่ 1 และเขียนสัญญาว่าจะไม่ละเมิดศีลข้อที่ 1 ได้

2 การประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในห้องเรียน ในการละเมิดเบญจศีลข้อที่ 1 การประเมินคุณภาพดังนี้

คะแนน 11 – 12 ดีมาก , คะแนน 8 – 10 ดี , คะแนน 4 – 7 พอใช้, คะแนน 1 – 3 ปรับปรุง

บันทึกผลการสอน

1. ผลการสอน.....
2. ปัญหา/อุปสรรคในการสอน.....
แนวทางแก้ไข.....
4. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน.....
เหตุผล.....
5. การปรับแผนการจัดการเรียนรู้.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน/

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง เบญจศีล

ความหมาย

ความหมายของศีล 5 หรือเบญจศีล

ศีล (Morality) คือ ความปกติ และการรักษาศีลก็คือ ความตั้งใจรักษาปกติของตน อันเป็นหลักปฏิบัติที่ไม่ทำให้เดือดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น และเป็นหลักแห่งความประพฤติที่จะทำให้เกิดความสะอาดทางกาย และวาจา ศีลมีหลายประเภท เช่น ศีล 5, ศีล 8, ศีล 10 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ปฏิบัติ แต่ศีลที่ควรกระทำเพื่อให้เกิดความปกติในสังคมก็คือ เบญจศีล เพราะสะดวกและง่ายที่จะปฏิบัติ มีดังนี้

1. ปาณาติปาตา เวรมณี (สิกขาบทสมาธิยามิ) - เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทั้งปวง รวมถึงการทำร้ายสัตว์ หรือมนุษย์ด้วย แม้แต่คิด หรือวางแผน ก็ถือว่าผิดเบญจศีลข้อนี้แล้ว
2. อทินนาทานา เวรมณี (สิกขาบทสมาธิยามิ) - เว้นจากการลักทรัพย์ เอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ รวมถึงการเบียดบัง น้อราษฎร์บังหลวง เอาเปรียบคนอื่นด้วย แม้แต่คิด หรือวางแผน ก็ถือว่าผิดเบญจศีลข้อนี้แล้ว
3. กามสุมิจฺจุจจารา เวรมณี (สิกขาบทสมาธิยามิ) - เว้นจากการประพฤติดิฉินในกามทั้งหลาย ข้อนี้เพียงแค่วางใจผิดก็ผิดแล้ว
4. มุสาวาทา เวรมณี (สิกขาบทสมาธิยามิ) - เว้นจากการพูดเท็จ คำหยาบ หรือพูดต่อเสียด รวมถึงการพูดให้คนแตกสามัคคีกันด้วย
5. สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี (สิกขาบทสมาธิยามิ) - เว้นจากการดื่มน้ำเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

ใบความรู้ที่ 2

เบญจศีลข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนชีวิตผู้อื่น

เบญจศีลข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนชีวิตผู้อื่น

ความหมาย

ปาณาติปาตา เวรมณี สิกขาปทฺสมาทิมานี เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการฆ่า การเบียดเบียน การทำร้ายร่างกายคนและสัตว์ แล้วมีจิตใจประกอบด้วยเมตตากรุณา มีความปรารถนาดี และสงสาร เห็นอกเห็นใจผู้อื่นสัตว์อื่น การงดเว้นจากการทำร้ายร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าจะด้วยความโกรธ ความกลัว ความหลงผิด ศีลข้อนี้หลายคนเข้าใจผิดว่าถึงการฆ่าให้ตายเพียงอย่างเดียว จริงๆแล้วถึงการทำร้ายร่างกาย และจิตใจด้วย ซึ่งถือว่าเป็นเหตุแห่งปัญหาในสังคม การให้โทษหนักเบาแตกต่างกันไปตามที่ถือกระทำและเจตนา กระทำผิดศีล หากทำร้าย ให้กำเนิด มีบุญคุณ ย่อมมีบาปหนัก พวกชอบค้าหรือทำร้ายทุบตีพ่อแม่ ตนเอง ย่อมได้รับผลแห่งบาปนั้นมากกว่าไปทำร้ายบุคคลหรือสัตว์ๆแต่ถึงกระนั้น การกระทำผิดศีลข้อนี้ไม่ว่าจะกระทำกับใคร หรือ สัตว์ชนิดใด ย่อมได้รับบาปจากผลแห่งการกระทำทุกครั้ง ทุกคราว ต่างกันเพียงความมากน้อยเท่านั้นเอง ยิ่งเป็นการกระทำโดยเจตนา ยิ่งได้รับผลแห่งการกระทำ นั้นมากกว่าการกระทำไปโดยพลั้งเผลอ ศีลข้อนี้มักแก้ด้วยความมีเมตตา ให้จิตมีเมตตาจะทำให้ความโกรธ ลดน้อยลง

โทษของการละเมิดผิดเบญจศีลข้อที่ 1 การเบียดเบียนชีวิตผู้อื่น ที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างชัดเจน คือ

ทำให้อายุสั้น เช่น บุคคลประเภทผู้มีอิทธิพลหรือเจ้าพ่อทั้งหลาย มีหลายคนที่ถูกฆ่าตายเพราะเคยไปฆ่าคนอื่นเขาไว้เหมือนกัน เนื่องจากญาติพี่น้องของคนที่ถูกฆ่าเหล่านั้นย่อม โกรธแค้น จึงหาทาง แก้แค้นคืนเอาบ้าง

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการปฏิบัติละเมิดเบญจศีลข้อที่ 1 ในชั้นเรียน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้ปฏิบัติ ตามรายการประเมิน

ต่อไปนี้เป็น

เลขที่	ชื่อ-สกุล	หาเรื่องเพื่อน	ชกต่อยกัน	ยุยงให้ทะเลาะกัน	ทำซ้ำของเสียหาย

คะแนน 3 หมายถึง ไม่กระทำ 2 หมายถึง บางครั้ง 1 หมายถึง บ่อยครั้ง

เกณฑ์ระดับคุณภาพ คะแนน 11 – 12 ดีมาก, คะแนน 8 – 10 ดี, 4 – 7 พอใช้, 1 – 3 ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานที่ 1

เบญจศีลคือ

.....

ประกอบด้วย 5 ข้อเรียกว่า เบญจศีล ดังนี้

1.งดเว้น

.....
.....

2.งดเว้น

.....
.....

**เบญ
จศีล**

3.งดเว้น

.....
.....

5.งดเว้น

.....
.....

4.งดเว้น

.....
.....

สื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เเบบจศีลและเบบจศีลข้อที่ 1

◀ตัดทาง...ช้าง “พังลายทอง” เพศเมียอายุ 18 ปี ยืนนำตาลอด หลังถูกคนร้ายใช้กรงไกรตัดเข้าที่แผงหางจนถูกมีดเล็ดได้เหลี่ยมออกมาตลอดเวลา ตามล่าตัวมีร่องรอยของง่าล็บเป็นแผลหลายแห่ง ภายใญ่มูลนิธิช้างหัดรินทร์ เลขที่ 176 หมู่ 7 ต.หินเหล็กไฟ จ.ประจวบคีรีขันธ์

ลอบตัดหางช้าง 3 เชือกบาดเจ็บ พังลายทองด้วน

ตัดทางช้างเอาแผงขน “พังลายทอง” ช้างในมูลนิธิหัดรินทร์ ที่หัวหิน ฤกษ์ใจ ◀อ่านต่อหน้า 15

ที่มา: หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 2

สื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1. เรื่อง เบญจศีลและเบญจศีลข้อที่ 1

▲ ตบป้องหู... กลุ่มนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลาย จากโรงเรียนจระเข้วิทยายน จ.ขอนแก่น จำนวน 10 คน เดินทางเข้าแจ้งความว่า ถูก นายโกศิษฐ์ เบลรินทร์ (ภาพเล็ก) ผอ.โรงเรียนลงโทษนักเรียนด้วยการตบป้องหู

ที่มา: หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

ชุดการสอนย่อยที่ 1 เรื่อง เบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 1
เรื่อง เบญจธรรมและเบญจธรรม ข้อที่ 1 ความเมตตากรุณา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ไขปัญหอบาปมุขและสิ่งเสพติด

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายเบญจธรรม และความหมายของหลักเบญจธรรมข้อที่ 1 ได้
2. บอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมและเบญจธรรมข้อที่ 1 ได้
3. วิเคราะห์พฤติกรรมพฤติกรรมการแสดง ความเมตตากรุณาจากการชมวิดิทัศน์ได้
4. เขียนพฤติกรรมการแสดง ความเมตตากรุณาของเพื่อนในห้องเรียนได้

สาระสำคัญ

เบญจธรรม หรือ ธรรม ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเจริญก้าวหน้า ปลอดภัย ปลอดภัย เพิ่มพูนความดีแก่ผู้ทำ การปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 1 ความเมตตากรุณาทำให้มนุษย์มีความรักและความปรารถนาดีต่อกัน

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและองค์ประกอบของเบญจธรรม
2. ความหมายของหลักเบญจธรรมข้อที่ 1 และประโยชน์ที่เกิดจากการปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 1
3. การปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 1

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสุ่มนักเรียน 2 – 3 คน ออกมากล่าวถึงบุคคลในชุมชนที่นักเรียนชื่นชอบ พร้อมให้เหตุผลในการชื่นชอบบุคคลนั้น

ขั้นสอน

1. ครูถามนักเรียนจากการเรียนในช่วง 1 ชั่วโมงที่แล้วนักเรียนได้แบ่งแถบข้อความเป็นกี่หมวด .....คือ.....
2. ครูถามนักเรียนว่าจากคนในชุมชนที่นักเรียนคัดสรรมานำเสนอ เขาเหล่านี้มีลักษณะเป็นอย่างไร คุณสมบัติเหล่านี้ ในทางพระพุทธศาสนาเขาปฏิบัติตามหลักธรรมซึ่งมีทั้งหมดอยู่ที่ข้อ เรียก ว่า.....ธรรม ดังนั้น นักเรียนคิดว่า หลักธรรม 5 ข้อ หมายความว่าอย่างไร
3. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวข้องกับความหมายของเบญจธรรม
4. จากหลักเบญจธรรมทั้ง 5 ข้อเราจะมาเรียนรู้เบญจธรรมข้อที่ 1 ก่อน
5. ครูให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ว่าในชุมชนของเรามีใครบ้างที่นักเรียนเห็นว่าได้ปฏิบัติตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 1
6. ครูให้นักเรียนชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องพระสุวรรณสามผู้บำเพ็ญเมตตาบารมี
7. หลังจากที่นักเรียนชมวีดิทัศน์เสร็จ ครูให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมการแสดง ความเมตตากรูณาจากเรื่องที่ชม
8. หลังจากที่นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมการแสดง ความเมตตากรูณาเสร็จ ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนในห้องเรียน
9. ครูแจกใบความรู้ที่ 3 เรื่องเบญจธรรมและเบญจธรรมข้อที่ 1 ความเมตตากรูณาให้นักเรียนศึกษา
10. หลังจากที่นักเรียนจับคู่กันและศึกษาใบความรู้แล้วครูให้นักเรียนสอบถามเพื่อน 2 – 3 คนและบันทึกพฤติกรรมเพื่อน (ใบงานที่ 3) เกี่ยวกับการแสดงความเมตตากรูณา

ขั้นสรุป

1. หลังจากที่นักเรียนบันทึกพฤติกรรมกรูณาของเพื่อนเสร็จครูให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ สื่อวีดิทัศน์เรื่องพระสุวรรณสามผู้บำเพ็ญเมตตาบารมี เป็นสื่อมัลติมีเดีย

- 2. ใบความรู้ที่ 3 เรื่องเบญจธรรมข้อที่ 1 ความเมตตากรุณา
- 3. แถบข้อความ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดและประเมินผล

- 1. ตรวจใบงานที่ 3 บันทึกพฤติกรรมการแสดง ความเมตตากรุณา

เครื่องมือ

- 1. ใบงานที่ 3
- 2. แบบสังเกตพฤติกรรมกาปฏิบัติตนในห้องเรียน

เกณฑ์การประเมิน

- 1. นักเรียนร้อยละ 70 สามารถเขียนพฤติกรรมแสดง ความเมตตากรุณาของเพื่อนและนำเสนอได้

บันทึกผลการสอน

- 1. ผลการสอน.....
- 2. ปัญหา/อุปสรรคในการสอน.....
แนวทางแก้ไข.....
- 4. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน.....
เหตุผล.....
- 5. การปรับแผนการจัดการเรียนรู้.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง เเบญจธรรม และเบญจธรรมข้อที่ 1 ความเมตตากรุณา

ความหมายของ “เบญจธรรม”

เบญจธรรม คือหลักธรรม ๕ ประการอันเป็นคู่ของ เบญจศีล แต่ละข้อมีความหมายดังนี้

1. เมตตากรุณา คือปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และช่วยเหลือเขาให้พ้นทุกข์ การไม่ทำร้ายผู้อื่นนั้นก็นับว่าเป็นคนดีแล้ว แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้น ต้องเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นด้วย สังคมจึงจะสงบร่มเย็นยิ่ง ๆ ขึ้น

2. สัมมาอาชีพ คือตั้งใจทำมาหาเลี้ยงโดยสุจริต หมายถึง การหาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ ธรรมข้อนี้คู่กับศีลข้อสองที่ให้ละเว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ให้ คนที่ประกอบอาชีพสุจริต ขยันขันแข็งในการทำมาหากิน ย่อมยินดีกับของที่ตนหาได้เอง ไม่คิดฉกฉวยเอาของผู้อื่น

3. กามสังวร คือระมัดระวังในเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ ทางกามารมณ์ หมายถึง การยินดีเฉพาะในคู่ครองของตนและการไม่คิดหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องความรักความใคร่จนเกินขอบเขต การที่คนเรามีความต้องการทางเพศนั้น มิใช่ของผิดปกติแต่อย่างใด แต่ถ้าเดินสายกลางไว้ ก็จะทำให้เราไม่ไปผิดลูกเมียผู้อื่น ธรรมข้อนี้คู่กับศีลข้อสาม

4. สัจจวาจา คือรักษาวาจาให้ได้จริง บุชาคำจริง หมายถึง การพูดความจริง เป็นธรรมที่ใช้คู่กับศีลข้อสี่ที่ให้เว้นจากการพูดเท็จ ธรรมข้อนี้เป็นการส่งเสริมให้มนุษย์รู้จักแสดงไมตรีจิตต่อกันทางวาจา การพูดความจริงนี้หมายรวมถึงการพูดคำสุภาพ คำอ่อนหวาน และการสื่อสารที่ตรงกับความเป็นจริง ไม่บิดเบือนสื่อ

5. สติสัมปชัญญะ คือฝึกตนมิให้ประมาท หมายถึง มีสติรอบคอบรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไร พุคะอะไร ธรรมข้อนี้คู่กับศีลข้อห้าที่ห้ามมิให้ดื่มสุราเมรัย ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามศีลและธรรมข้อที่ห้าอยู่เสมอจะเป็นผู้ที่ไม่ขาดสติ ไม่ประมาท จะทำการสิ่งใดก็จะสำเร็จได้โดยไมยากและโอกาสที่จะเผลอตัวทำผิดด้วยความประมาทก็มีน้อยหรือไม่มีเลย

ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 1

- 1) ทำให้มีเมตตาธรรม ไม่เบียดเบียนกันและกัน
- 2) ทำให้ชีวิตมีความปลอดภัย ไม่ต้องหวาดระแวงกันและกัน
- 3) ทำให้ประกอบกิจการงานและประพฤติธรรมได้โดยสะดวก
- 4) ทำเป็นพื้นฐานให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ต่อไป
- 5) ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
- 6) ทำให้กำจัดเวรภัยทั้งปัจจุบันและอนาคต

ใบงานที่ 3

แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนที่เกี่ยวกับความเมตตากรุณา

ชื่อ/สกุล ผู้ถูกบันทึก.....เลขที่.....ชั้น.....

วันที่บันทึก.....

ลำดับที่	กิจกรรมที่ทำ(ความเมตตากรุณา)
1	
2	
3	
4	
5	
6	

ผู้บันทึก

ลงชื่อ.....

(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้

ชุดการสอนย่อยที่ 2 เรื่อง เเบบจุศีลและเบบจจรรมข้อที่ 2
เรื่อง เเบบจุศีล ข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ไขปัญหอบาปมุขและสิ่งเสพ
ติด

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของเบบจุศีลข้อที่ 2 ได้
2. บอกโทษของการละเมิดผิดเบบจุศีลข้อที่ 2 ได้
3. เขียนวิเคราะห์ข่าวที่นักเรียนศึกษาได้
4. ปฏิบัติตนโดยไม่ฉกหรือหยิบฉวยของผู้อื่นไปก่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตทั้งในห้องเรียน

และนอกห้องเรียน

สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนตามหลักเบบจุศีล ข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น ถือว่าเป็นหลักประกันด้านทรัพย์สิน ทำให้มนุษย์ไม่มีการฉ้อฉล คดโกงหรือถือเอาทรัพย์สินผู้อื่นมาเป็นของตน อันจะส่งผลให้เกิดความสงบสุขแก่สังคม ไม่มีการลักเล็กขโมยน้อย หรือคดโกงเอาของคนอื่นมาเป็นของตน

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและองค์ประกอบของเบบจุศีลข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สิน
ของผู้อื่น
2. โทษของการเบียดเบียนทรัพย์สินของผู้อื่น

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำข่าวเหตุการณ์ การล้อ โกง การลักทรัพย์ หรือการคอร์รัปชั่น ที่ครูเตรียมมาอ่านให้นักเรียนฟัง
2. หลังจากที่นักเรียนฟังข่าวจากที่ครูอ่านให้ฟังจบครูให้นักเรียนเชื่อมโยงว่าเข้ากับหลักเบญจศีลข้อใด และครูถามนักเรียนว่า หากนักเรียนในห้องมีพฤติกรรมดังกล่าว นักเรียนคิดว่าจะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 – 5 กลุ่ม เท่าๆกัน
2. หลังจากที่นักเรียนแบ่งกลุ่มเสร็จ ครูให้นักเรียนเข้าห้องสมุด/หนังสือพิมพ์ที่ครูเตรียมให้พร้อมทั้งค้นคว้าข่าวเกี่ยวกับการละเมิดศีลเบญจศีลข้อที่ 2 มาอย่างน้อยกลุ่มละ 3 ข่าว และให้นักเรียนในกลุ่มศึกษาและคัดเลือกข่าวมา 1 เรื่อง เพื่อมาร่วมกันวิเคราะห์ภายในกลุ่ม
3. ครูแจกใบความรู้ที่ 4 เรื่องเบญจศีลข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น และใบงานที่ 4 การวิเคราะห์ข่าวที่นักเรียนเลือกมา 1 เรื่อง ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์
4. ครูให้นักเรียนเขียนคัดลอกการวิเคราะห์ข่าวจากใบงานที่ 4 เป็นแผนผังความคิดหรือแผนที่ความคิด (Mind Map). ลงในกระดาษปฐพีสีขาว ตามรายละเอียดดังนี้ / ใคร (Who) / ทำอะไร (What) / ที่ไหน (Where) / เมื่อไร (When) / เพราะเหตุใดจึงเป็นข่าว (Why) / มีผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างไร (How)/ถ้าข่าวนี้อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร
5. หลังจากที่นักเรียนวิเคราะห์ข่าวเสร็จครูให้นักเรียนนำมาติดภายในห้องเรียน และให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอ
6. หลังจากที่นักเรียนนำเสนอจบครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมคำถามไว้อย่างน้อยกลุ่มละ 2 ข้อ พร้อมให้สมาชิกในกลุ่มที่นำเสนอช่วยกันตอบ
7. ครูบันทึกให้คะแนนการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน
8. ครูกล่าวแสดงความชื่นชมนักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งกับนักเรียนว่าครูจะมีการประเมินนักเรียนในการปฏิบัติตนไม่ละเมิดศีลหลักเบญจศีลข้อที่ 2 อย่างน้อย 1 สัปดาห์ พร้อมให้นักเรียนและครูช่วยกันดูแลและกล่าวตักเตือนกัน เพื่อไม่ให้เกิดทรัพย์สินต่างๆทั้งของตนเองและของส่วนรวมหาย ส่งผลทำให้เกิดความสงบสุข

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของเบญจศีลข้อที่ 2 และผลกระทบที่เกิดจากการละเมิดศีลหลักเบญจศีลข้อที่ 2

สื่อการเรียนรู้/แหล่งข้อมูล

1. กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ ข่าวการลักขโมยหรือการปล้นชิงทรัพย์ผู้อื่น จากหนังสือพิมพ์
2. ใบความรู้ที่ 4 เรื่องเบญจศีลข้อที่ 2
3. ใบงานที่ 4 เบญจศีลข้อที่ 2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงานที่ 4 การวิเคราะห์ข่าวการละเมิดศีลเบญจศีลข้อที่ 2
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตนระหว่างเรียนและหลังเรียน

เครื่องมือ

1. ใบงานที่ 4 การวิเคราะห์ข่าวการละเมิดศีลเบญจศีลข้อที่ 2
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในห้องเรียน

เกณฑ์การประเมิน

1. นักเรียนร้อยละ 70 สามารถวิเคราะห์ข่าวการละเมิดเบญจศีลข้อที่ 2 ได้

บันทึกผลการสอน

1. ผลการสอน.....
2. ปัญหา/อุปสรรคในการสอน.....
แนวทางแก้ไข.....
4. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน.....
เหตุผล.....
5. การปรับแผนการจัดการเรียนรู้.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

ใบความรู้ที่ 4

เบญจศีลข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น

เบญจศีลข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น

ความหมาย

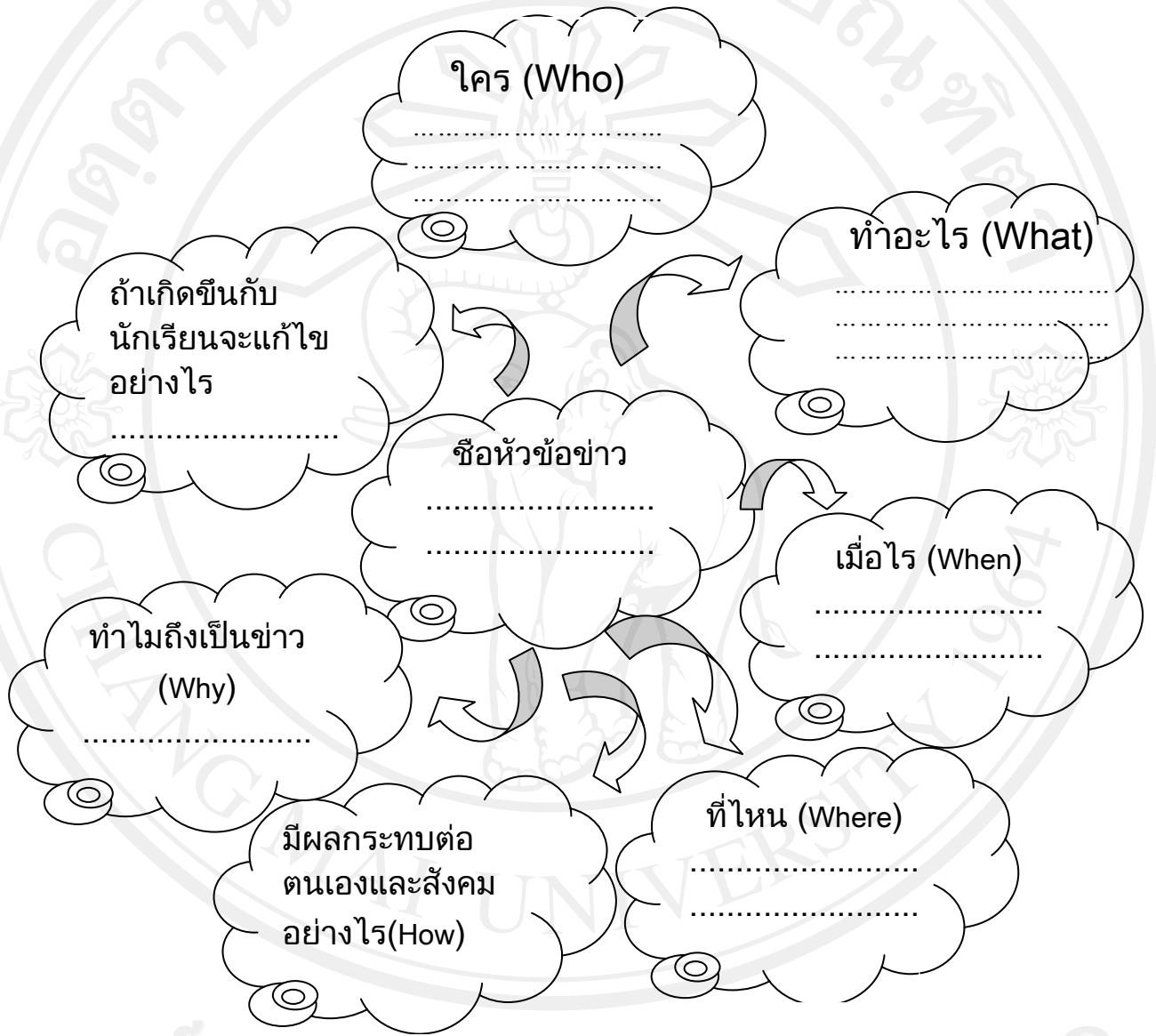
อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปทสี่สมาทียามิ เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ด้วยอาการแห่งขโมยหรือโจร อันได้แก่ ลัก ฉก ชิง วังราว ชูกรร โขก ชูเชิญ ปล้น จี้ ตู๋ นื้อ โกง หลอก ลวง ปลอม ตระบัด เบียดบัง สับเปลี่ยน ลักลอบ ยักยอก และรับสินบน แล้วเป็นผู้มีความขยันประกอบสัมมาชีพ บริจาคทาน และเคารพในกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น

โทษของการละเมิดผิดเบญจศีลข้อที่ 2 การงดเว้นจากการเบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น ที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างชัดเจน คือ

ทำให้เกิดโรคจิต เช่น โรคหวาดผวา เพราะได้ลักขโมยสิ่งของของผู้อื่นมา จึงเกรงว่าจะมีใครมาเห็น ทำให้เกิดความกลัวคิดระแวงสงสัย ทั้งยังเกรงว่าจะถูกเจ้าของทรัพย์สินจับได้ นานๆ ไป จึงกลายเป็นโรคหวาดผวาไปเลย

ใบงานที่ 4

การวิเคราะห์ข่าวการละเมิดลิขสิทธิ์ข้อที่ 2

กลุ่ม.....

1

เลขที่.....

2

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....

1..... 2.....

3..... 4.....

รายการปฏิบัติ	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. มีความสนใจเอาใจใส่ต่อการเรียน				
2. ให้ความร่วมมือและตั้งใจปฏิบัติงานกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ				
3. ปฏิบัติตนเป็นผู้ฟังที่ดี				
4. วิเคราะห์ข้อผิดพลาดตรงประเด็น				
5. การตั้งคำถามและตอบคำถามได้ตรงประเด็น				
6. ปฏิบัติงานได้ตรงเวลาที่กำหนด				
7. มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นไปตามขั้นตอน				
8. ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามขั้นตอน				
9. สามารถพุดนำเสนอชัดเจน				
10 ร่วมชื่นชมและเสนอแนะการทำงานอย่างจริงจัง				
รวมทั้งสิ้น				

เกณฑ์ระดับคุณภาพ ระดับ ดีมาก 30 – 40 คะแนน ระดับ ดี 31 – 39 คะแนน

ระดับ พอใช้ 11 – 20 คะแนน ระดับ ปรับปรุง 1 – 10 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการปฏิบัติละเมิดเบญจศีลข้อที่ 2 ในชั้นเรียน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้ปฏิบัติ ตามรายการประเมิน
ต่อไปนี้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	หยีบของผู้อื่น โดยไม่ขอ อนุญาต			การชักชวนเพื่อน ให้เป็นขโมย			ขโมย ของคนอื่น		

คะแนน 3 หมายถึง ไม่กระทำ คะแนน 2 หมายถึง บางครั้ง คะแนน 1 หมายถึง บ่อยครั้ง
เกณฑ์ระดับคุณภาพ คะแนน 8-9 ดีมาก, คะแนน 6-7 ดี, 4-5 พอใช้, 1-3 ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เเบบจศลข้อที่ 2

ปีที่ 42 ฉบับที่ 15,065 ประจำอาทิตย์ที่ 1 มกราคม 2555 ราคา 5 บาท

โจรสลัด...
 พ.ต.ท.วิศักดิ์ ศรีทองสุข
 ผกก.สภ.หาดงเชียงใหม่
 ร่วมกับชุดสืบสวนนำนาย
 อาคม ห้วยไชย วายร้าย
 ตัวแสบที่บุกตั้งบ้านเรือน
 ชาวบ้าน โจรกรรม
 ทริพย์สิน เตรียมนำไปขาย
 รัานขายของมือสองมา
 แฉลงข่าวสื่อมวลชน.

**'บุณทวง
 ตำนานมาย
 สำนักเลขชาติ
 ส่งทีมงานลงพ
 ดุการเตรียมคว**

ที่มา: หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 1

สื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เบญจศีลข้อที่ 2

ที่มา: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้

ชุดการสอนย่อยที่ 2	เรื่อง	เบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 2	
เรื่อง	เบญจธรรม ข้อที่ 2	การประกอบอาชีพสุจริต	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6			เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ไขปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของเบญจธรรม ข้อที่ 2 ได้
2. บอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมข้อที่ 2 ได้
3. ยกตัวอย่างการประกอบอาชีพสุจริตที่นักเรียนรู้จักได้
4. เขียนเรียงความฉันจะประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต ได้อย่างไร ได้

สาระสำคัญ

ในการดำเนินชีวิตของคนเราในส่วนของประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมา และเสาะหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตนั้น จำเป็นต้องประกอบไปด้วยความสุจริต มีความสอดคล้องตามหลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ว่า ให้เลี้ยงชีพชอบ ประกอบสัมมาอาชีพะ ที่ไม่เป็นไปในการเบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น จึงจะเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ในการใช้ชีวิต และทรงแนะวิธีหรือหลักในการสร้างความมั่นคงในปัจจุบัน ให้เกิดขึ้น ใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำรงอยู่ด้วย ความพอเพียง ส่งผลให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของหลักเบญจธรรมข้อที่ 2 และประโยชน์ที่เกิดจากการปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 2
2. การปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 2

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนคัดเลือกนักเรียน 4 คน ออกมาที่หน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนจับบัตรภาพอาชีพที่ครูเตรียมไว้ และปิดไม่ให้เพื่อนในห้องเห็น

2. ครูให้นักเรียนคนที่ 1 ออกมาแสดงท่าทางบอกใบ้ จำนวน 4 อาชีพ คือ อาชีพครู ตำรวจ ขาวนา และหมอ ที่จับได้ ให้เพื่อนในห้องช่วยกันตอบว่าเป็นอะไร เมื่อตอบถูกเขียนชื่อไว้บนกระดานดำ จนครบทั้ง 4 คน

3. ครูให้นักเรียนเชื่อมโยงถึงอาชีพแต่ละประเภทว่าเข้ากับหลักเบญจธรรมข้อไหน พร้อมบอกเหตุผลว่าอาชีพนั้นเข้ากับหลักเบญจธรรมข้อที่ 2 ได้อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างอาชีพที่นักเรียนรู้จัก มาคนละ 1 อาชีพและครูถามว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมาเป็นอาชีพที่สุจริตหรือไม่ อย่างไร

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันให้ความหมายของการประกอบอาชีพที่สุจริต ตามความเข้าใจของนักเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของการประกอบอาชีพที่สุจริต

3. ครูแจกใบความรู้ที่ 5 เรื่องความหมายและประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรมข้อที่ 2 และให้นักเรียนสรุปลงในใบงานที่ 5 โดยให้นักเรียนทำเป็นกลุ่มๆละ 5 คน

4. ครูให้นักเรียนชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องวิถีชีวิตกะเหรี่ยงบ้านวัดจันทร์

5. หลังจากที่นักเรียนชมวีดิทัศน์เสร็จ ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการประกอบอาชีพสุจริต พร้อมทั้งถามว่าถ้านักเรียนทุกคนประกอบอาชีพสุจริตแล้วจะเกิดผลต่อสังคมในปัจจุบันอย่างไร

ขั้นสรุป

1. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการเขียนเรียงความพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม

2. ครูแจกใบงานที่ 6 ให้นักเรียนเขียนเรียงความอันจะเป็นกำลังสร้างอาชีพสุจริตในอนาคตได้อย่างไร พร้อมทั้งนำไปติดบอร์ดหน้าห้องเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. กรณีตัวอย่างที่ใช้ คือ สื่อวีดิทัศน์เรื่องวิถีชีวิตกะเหรี่ยงบ้านวัดจันทร์

2. ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง เบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงานที่ 5 เบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต
2. ตรวจใบงานที่ 6 เขียนเรียงความฉันจะเป็นกำลังสร้างอาชีพสุจริตในอนาคต ได้อย่างไร
เครื่องมือ

1. ใบงานที่ 5 .สรุปความหมายและประโยชน์ของการประกอบอาชีพสุจริต
2. ใบงานที่ 6 เขียนเรียงความเรื่อง ฉันจะเป็นประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต ได้อย่างไร

เกณฑ์การประเมิน

1. นักเรียนร้อยละ 70 สามารถสรุปความหมายและประโยชน์ของการประกอบอาชีพสุจริต
และเขียนเรียงความฉันจะเป็นกำลังสร้างอาชีพสุจริตในอนาคต ได้อย่างไร

บันทึกผลการสอน

1. ผลการสอน.....
2. ปัญหา/อุปสรรคในการสอน.....
แนวทางแก้ไข.....
4. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน.....
เหตุผล.....
5. การปรับแผนการจัดการเรียนรู้.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

ใบความรู้ที่ 5

เรื่อง เเบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต

ความหมายของ เเบญจธรรมข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต

สัมมาอาชีพ คือตั้งใจทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยสุจริต หมายถึง การหาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ เเบญจธรรม ข้อนี้คู่กับศีลข้อสองที่ให้ละเว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ให้ คนที่ประกอบอาชีพสุจริต ขยันขันแข็งในการทำมาหากิน ย่อมยินดีกับของที่ตนหาได้เอง ไม่คิดฉกฉวยเอาของผู้อื่น

ประโยชน์ของการปฏิบัติตามเบญจธรรมข้อที่ 2

- 1) ใ้ทำให้เกิดความรักและเคารพเกียรติของตนเอง
- 2) ทำให้เคารพกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น
- 3) ทำให้เกิดความมั่นใจในทรัพย์สินของตัวเอง ไม่ต้องวิตกกังวล
- 4) ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
- 5) เกิดการกำจัดเวรภัยทั้งปัจจุบันและอนาคต

ใบงานที่ 5

เรื่อง เบนจรรยาข้อที่ 2 การประกอบอาชีพสุจริต

การประกอบอาชีพสุจริตหมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

ประโยชน์ของ
การประกอบ
อาชีพสุจริต

.....

.....

.....

.....

.....

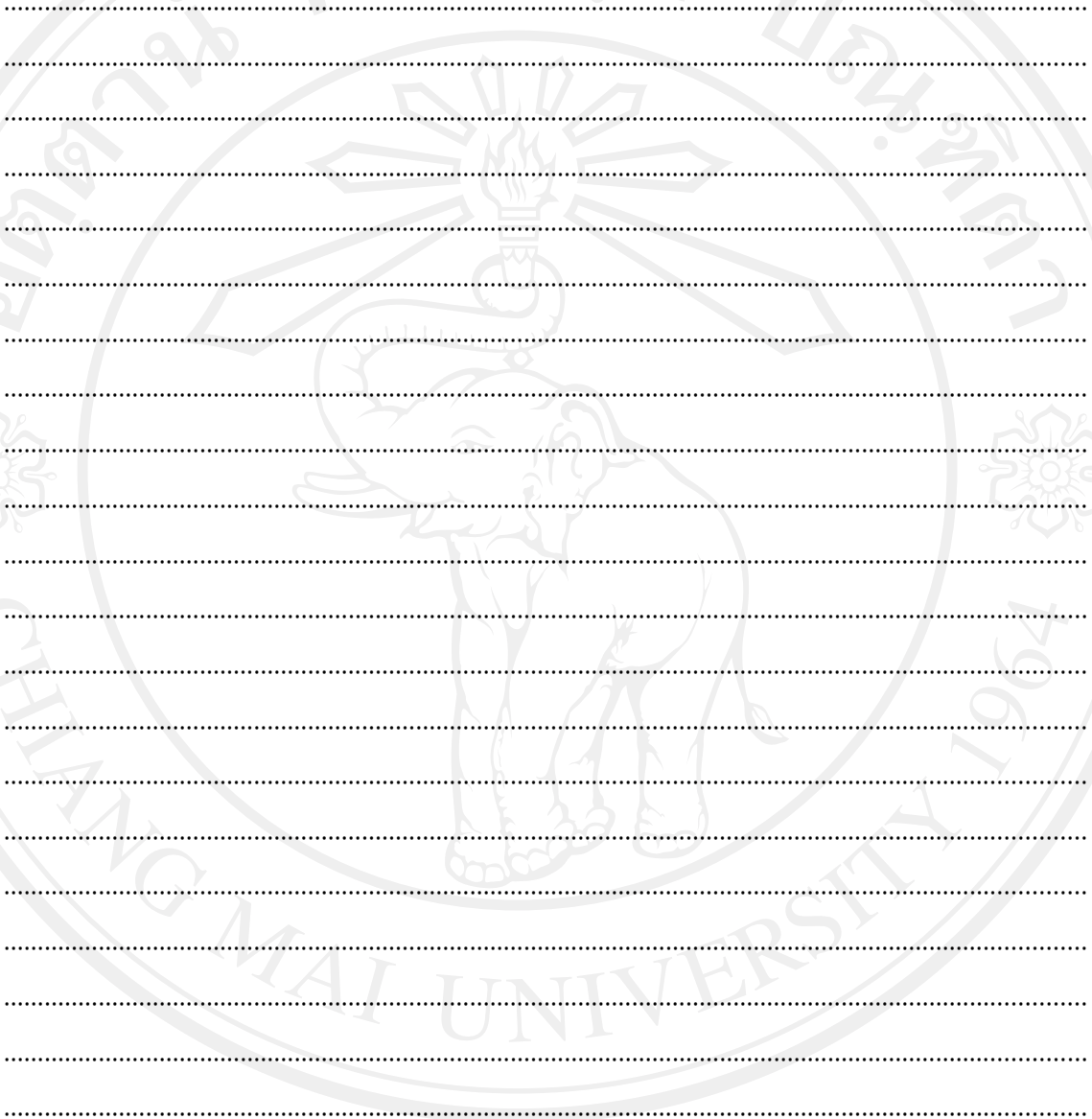
.....

.....

ใบงานที่ 6

เรียงความ เรื่อง ฉันจะประกอบอาชีพสุจริตในอนาคตได้อย่างไร

A large, faint watermark of the Chiang Mai University logo is centered on the page. The logo is circular and contains a central figure of a person holding a torch, with an elephant below it. The text 'CHANG MAI UNIVERSITY 1964' is written around the bottom of the circle, and Thai text is written around the top. The logo is overlaid on a series of horizontal dotted lines for writing.

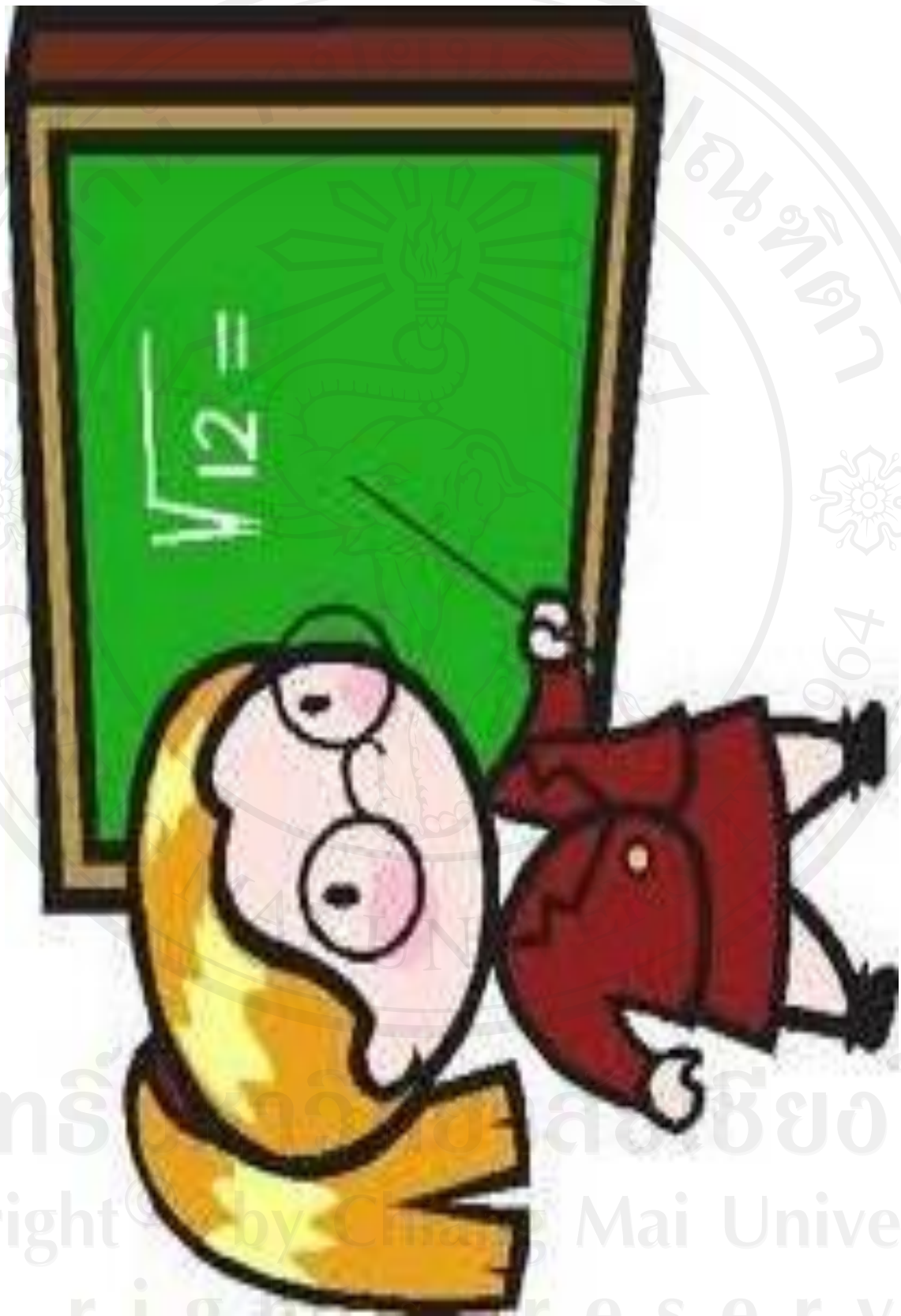
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้ชุดการสอน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูพระ

เรื่อง เบลูจสีลเบญจธรรม

ชื่อผู้สอน.....โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....เวลา.....

1. ด้านบุคลิกภาพของครูพระ

การวางตัวของครูพระ

.....
.....

การเคลื่อนไหว/การใช้ภาษา

.....
.....

2. ด้านเทคนิคการสอนของครูพระ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

.....
.....

ขั้นกระบวนการสอน

.....
.....

ขั้นสรุป

.....
.....

3. ด้านการใช้สื่อการสอนของครูพระและนักเรียน

การใช้กรณีตัวอย่าง

.....
.....

การใช้สื่อชนิดอื่นๆ(ใบงาน ใบความรู้ บัตรคำ ฯลฯ)

.....
.....

4. ด้านการให้คำปรึกษาช่วยเหลือของครูพระ

การให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง

.....
.....

การจัดบรรยากาศเหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรม

.....
.....

5. ด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

.....
.....

6. ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

.....
.....

7. ด้านอื่นๆ

.....
.....

ลงชื่อ.....

ผู้สังเกต

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น

การพัฒนาชุดการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องเบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียน
ประถมศึกษาบนพื้นที่สูง

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อชุดการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง
เบญจศีล สำหรับครูพระในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง

1. ด้านเนื้อหา

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาเบญจศีล ที่นำมาสอน นักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษา

.....

.....

2. ด้านสื่อการสอน

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความเหมาะสมของสื่อการสอนที่นำมาใช้

.....

.....

3. ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนมีความสอดคล้องและเหมาะสม
กับเนื้อหาและผู้เรียน

.....

.....

4. ด้านการนำไปใช้

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับชุดการสอน สามารถนำไปใช้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....

5. ด้านการประเมินผล

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับความสอดคล้องของการประเมินกับเนื้อหาและ
วัตถุประสงค์

.....
.....

6. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นายพรเจตน์ คำแก้ว

วัน เดือน ปีเกิด

06 เมษายน 2529

ประวัติการศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยเสียบ ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
- มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ่อสวกวิทยาคาร ตำบลสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
- พุทธศาสตรบัณฑิต (เอกการสอนพระพุทธศาสนา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประสบการณ์ทำงาน

2548 – ปัจจุบัน ปฏิบัติงานในโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค วัดศรีโสดา พระอารามหลวง ตำบลสุเทพอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่